

Vergaderjaar 1993–1994

22 160

Regels met betrekking tot de organisatie van de distributie van elektriciteit, gas en warmte (Wet energiedistributie)

Nr. 12

VERSLAG VAN EEN MONDELING OVERLEG

Vastgesteld 20 oktober 1993

De vaste Commissie voor Economische Zaken¹ heeft op 14 oktober 1993 ter voorbereiding van het wetsvoorstel 22 160, Wet Energiedistributie, overleg gevoerd met de Minister van Economische Zaken.

De minister was tijdens het overleg vergezeld van ambtenaren van zijn ministerie.

Van het overleg brengt de commissie bijgaand woordelijk verslag uit, dat is vervaardigd door de Stenografische Dienst.

De voorzitter van de vaste Commissie voor Economische Zaken,
Vos

De griffier van de vaste Commissie voor Economische Zaken,
Van Overbeeke

¹ Samenstelling:

Leden: Van Dis (SGP), Spieker (PvdA), Lansink (CDA), Gerritse (CDA), Van Erp (VVD), Van der Linden (CDA), Van Iersel (CDA), ondervoorzitter, Blaauw (VVD), Rempt-Halmmans de Jongh (VVD), Tommel (D66), Vos (PvdA), voorzitter, G. H. Terpstra (CDA), Van Gelder (PvdA), Boers-Wijnberg (CDA), Van Rijn-Vellekoop (PvdA), Feenstra (PvdA), Ter Veer (D66), Lonink (PvdA), G. de Jong (CDA), Witteveen-Hevinga (PvdA), Rosenmøller (GroenLinks), Kersten (PvdA) en Ramlal (CDA).

Plv. leden: E. van Middelkoop (GPV), Huys (PvdA), Van Vlijmen (CDA), Mateman (CDA), Verbugt (VVD), Van der Hoeven (CDA), Wolters (CDA), Te Veldhuis (VVD), De Korte (VVD), Schimmel (D66), Vermeend (PvdA), Van Houwelingen (CDA), Verspaget (PvdA), Reitsma (CDA), Akkerman (PvdA), J. H. van den Berg (PvdA), Ybema (D66), Leerling (RPF), Doelman-Pel (CDA), Van Traa (PvdA), Van Ojik (GroenLinks), Melkert (PvdA) en Van Dijk (CDA).

Stenografisch verslag van een mondeling overleg van de vaste Commissie voor Economische Zaken

Donderdag 14 oktober 1993

Aanvang 11.00 uur

Voorzitter: Vos

Aanwezig zijn 5 leden der Kamer, te weten:

Rempt-Halmmans de Jongh, Boers-Wijnberg, Van Rijn-Vellekoop, Vos en Tommel,

alsmede de heer Andriessen, minister van Economische Zaken.

De **voorzitter**: Ik open deze vergadering en geef het woord aan de minister, die enkele korte opmerkingen vooraf wenst te maken.

Minister **Andriessen**: Voorzitter! Laat ik voorop stellen dat ik graag een open discussie met de Kamer over deze kwestie wil voeren. Eerlijk gezegd aarzel ik of wij de behandeling van het aan de orde zijnde wetsvoorstel op de geplande wijze moeten doorzetten, of dat wij enige bedenktijd moeten nemen. De belangrijkste reden voor de indiening ervan – concentratie in de distributiesfeer – is in wezen weggevallen. Wel zijn er zijn nog enkele gevallen over, maar die baren mij geen grote zorgen. Daarnaast kunnen wij ons ten aanzien van enkele andere elementen afvragen of die wel in deze wet moeten worden geregeld. De discussie over dit voorstel, waarin ook de Kamer een grote inbreng heeft gehad, is lang geleden begonnen. De tijd gaat snel en sinds het begin is er ontzettend veel in beweging gekomen in de energie- en de distributiesector. Denk maar aan de ontwikkelingen binnen Europa. Juist dezer dagen sijpelt bij ons binnen hoe Europa over deze zaak

denkt. Ook is er in eigen land het nodige aan de gang. Op het ogenblik laat ik onderzoeken hoe wij ons moeten opstellen tegenover de totaal andere constellatie dan die welke wij aantreffen op het moment dat het wetsontwerp werd opgesteld. We kunnen wel gewoon doorgaan op de ingeslagen weg, maar daar heb ik toch moeite mee. Daarom vraag ik mij af – maar ik luister ook graag naar de argumenten van de commissie – of het niet verstandig zou zijn om de behandeling van het wetsontwerp even op te schorten om ons te beraden op de vraag of we hiermee doorgaan, of dat we een veel eenvoudiger wetsontwerp maken. Is er nog wel voldoende stof voor een wet, of kunnen we het beter ergens anders onderbrengen? Welke nieuwe ontwikkelingen zijn er en hoe staan wij daar tegenover? Kortom, er is nog een handvol vragen te beantwoorden en het lijkt mij juist dat wij ons tevoren beraden op de vraag hoe we verder gaan.

De **voorzitter**: Na deze korte inleiding is het woord aan de leden van de commissie.

Mevrouw **Rempt-Halmmans de Jongh** (VVD): Voorzitter! De minister verwoordde in zijn inleiding aardig de gevoelens van de fractie van de VVD. Wij hebben dit mondeling overleg aangevraagd omdat wij ons afvroegen of wij als medewetgevers dit wetsontwerp eigenlijk nog wel moesten behandelen. We kunnen er namelijk nog maar nauwelijks iets mee. Het wetsvoorstel is vlees noch vis, hom noch kuit. Dat ligt natuurlijk besloten

in de ontstaansgeschiedenis van het ontwerp dat ten doel had om de reorganisatie van distributiebedrijven te forceren indien mocht blijken dat ze daar zelf niet toe wilden komen. Het wetsvoorstel is derhalve vooral procedureel van karakter. Op zichzelf is dat vrij uniek. Zoals de minister zelf al constateerde, komt dit wetsontwerp aardig te laat. Het ministerie deed al vrij lang over de indiening ervan en daarnaast moesten wij ook nog eens zo'n driekwart jaar wachten op de nota naar aanleiding van het eindverslag. De minister heeft uitgelegd dat dit samenhang met eventuele Europese ontwikkelingen, die merkwaardigerwijze overigens niet hebben geleid tot enige verandering in het wetsvoorstel. Kortom, het wetsvoorstel is eigenlijk al bijna overbodig omdat, zoals de minister zei, het karwei vrijwel is geklaard.

Voorzitter! In het eindverslag lieten CDA, PvdA en VVD onafhankelijk van elkaar al blijken dat zij eigenlijk niet gelukkig zijn met het wetsvoorstel. Het is geen echte distributiewet. Er worden geen eisen gesteld aan de juridische vorm van distributiebedrijven. De minister zegt wel dat het inmiddels bijna allemaal NV's zijn, maar dat laat mijns inziens onverlet dat iets dergelijks wettelijk moet worden vastgelegd. Het ontwerp gaat ook niet in op de taakuitvoering door de distributiebedrijven. Gelukkig heeft de minister de taken van die bedrijven wel uit zijn portefeuille gelicht en apart gezet, maar als niet is omschreven hoe die moeten worden uitgevoerd, wordt het gevaar van oneerlijke concurrentie buitengewoon groot. Ook zijn

geen eisen gesteld aan EnergieNed, dé tegenspeler van de SEP die ingevolge de Elektriciteitswet 1989 (E-wet) aan hoge eisen moet voldoen. De statuten van EnergieNed behoeven niet te worden goedgekeurd, enz. enz. Het is allemaal nogal luchthartig geregeld en dat staat niet in een evenredige verhouding tot de enorme eisen die in de productie-sector worden gesteld. Hoe je het ook wendt of keert: de distributiesector is even belangrijk. Uiteindelijk zijn nu wel de verbruikersraden in het ontwerp geïntroduceerd. Daar zijn wij uiteraard diep dankbaar voor, want zo'n tien jaar geleden werd dat al door de VVD bepleit. Daarbij is het overigens wel jammer dat het niet parallel loopt aan wat de SER op dit punt heeft geadviseerd, want volgens ons heeft de SER op juist op dit punt nu eens iets goeds gedaan. Ik mis in het ontwerp een basis op grond waarvan distributiebedrijven heffingen mogen opleggen voor bijvoorbeeld de uitvoering van het Milieuactieplan (MAP). Uit de wijze waarop taken van distributiebedrijven zijn geformuleerd kan niet automatisch worden opgemaakt dat ze dus extra geld mogen heffen van cliënten. Kort samengevat kunnen we vaststellen dat de distributiebedrijven – en dan voornamelijk die welke zich richten op de distributie van elektriciteit – wettelijk een veel zwakkere positie hebben dan de productiebedrijven.

Voorzitter! Mijns inziens heeft de minister thans twee mogelijkheden. Hij kan het wetsvoorstel intrekken. Ik kan niet zeggen dat regels die nu worden gesteld voor distributiebedrijven, niet kunnen worden gemist en dat het voor hun functioneren een ramp zou zijn als wij niet over deze wet zouden kunnen beschikken. De taken die erin worden omschreven, zijn vrij logisch en voor een deel worden ze al keurig vervuld. De minister kan ook besluiten om dit wetsvoorstel bij te spijkeren. Daarbij hoeft niet per se de Raad van State weer te worden ingeschakeld. Mijns inziens kunnen zonder meer juridische eisen aan EnergieNed en aan distributiebedrijven worden gesteld. Ik wijs er in dit verband op dat de introductie van verbruikersraden ook niet aan de Raad van State is voorgelegd. Ook de wijze waarop taken moeten worden uitgevoerd, kan zonder meer in de wet

worden vastgelegd. Ik denk dan vooral aan de verhouding tot installateurs als het gaat om veiligheidscontroles bij mensen die zelf zaken hebben aangelegd. Oneerlijke concurrentie moet worden voorkomen. Een wettelijke basis voor het opleggen van heffingen kan de minister volgens mij ook zonder meer in de wet opnemen. Ook aan de invoer van elektriciteit kan de minister in deze wet regels stellen. Bij de behandeling van de E-wet is destijds gezegd dat distributiebedrijven niet zouden willen concentreren om zoveel mogelijk ruimte te behouden voor import. Nu de concentratie zo ver is gevorderd is er volgens mij geen enkele belemmering meer om de invoer van elektriciteit toe te staan. De minister heeft daar trouwens zelf ook een uitspraak over gedaan. In dit verband spreken wij overigens voornamelijk over de invoer van elektriciteit. Bij die van gas kan er nog een probleem zijn, dat wellicht elders geregeld zou moeten worden. Verder is het volgens mij echt noodzakelijk om in de wet te regelen – en dat is ook helemaal niet zo moeilijk – dat distributiebedrijven hun planning doorgeven aan de SEP. Daarbij moeten zij ook aangeven in hoeverre er sprake is van joint ventures. We weten allemaal wat er op stapel staat op het gebied van warmte-kracht-koppeling (WKK). Zo'n 400 MW is toch niet niks. Officieel behoeft dat nu niet aan de SEP te worden gemeld, omdat het gaat om een joint venture waaraan een distributiebedrijf deelneemt. Volgens mij heeft dat allemaal niets te maken met de evaluatie van de E-wet, want die betreft de productiebedrijven. Verder vraag ik mij af of wij nu echt moeten wachten tot alle ontwikkelingen zijn uitgekristalliseerd. Als we dat doen, zal het naar alle waarschijnlijkheid nog wel tot het jaar 2000 duren.

Voorzitter! Ik heb in mijn betoog aangegeven dat er toch een aantal zaken zijn die behoorlijk door de minister kunnen worden geregeld. Wij geven hem graag tot januari 1994 de tijd om het wetsvoorstel bij te schaven. Hij heeft twee keuzen: of hij trekt het wetsvoorstel in, of hij voldoet aan onze eisen. Wij kunnen nu wel als gekken gaan amenderen, maar daarvoor zijn wij tenslotte niet ingehuurd.

Mevrouw Boers-Wijnberg (CDA): Voorzitter! De inleidende opmerkingen van de minister hebben de trend gezet voor dit mondeling overleg, dat is aangevraagd door de Kamer, met name door mevrouw Rempt. Op het «groentje» – zo noemen wij in dit huis de convocaties – voor de voor volgende week geplande plenaire behandeling van het thans aan de orde zijnde wetsontwerp lees ik dat het kabinet spoedige afhandeling ervan wenst. Men kan zich voorstellen dat ik wel even schrok toen de minister zoëven om een denkpauze vroeg. Blijkbaar volgt het kabinet een andere lijn.

Voorzitter! Dit mondeling overleg is een geschikte gelegenheid om nog een aantal technische zaken te bespreken. Met mevrouw Rempt wil ik daarvan gebruik maken om de minister aan het denken te zetten over een aantal zaken die mijn fractie overigens al in de schriftelijke voorbereiding aan de orde heeft gesteld, maar waarop tot nu toe vrij afwijzend is gereageerd. Tijdens de UCV over de reorganisatie van de distributiesector heb ik samen met mevrouw Rempt een motie ingediend waarin werd gevraagd om ervoor te zorgen dat het proces van concentratie op z'n minst gelijk op zou lopen met dat van wetgeving. Op zich heeft een minister daar weinig invloed op en waarschijnlijk heeft de toenmalige minister haar om die reden dan ook omarmd. Nu kan worden geconstateerd dat het proces van concentratie spectaculair is verlopen. De vakbladen staan bol van de fusies in deze sector. Deze ontwikkeling, die zich sinds die UCV heeft voorgedaan, moet ook invloed hebben op het wettelijk kader dat door ons nadrukkelijk wordt gewenst. In de schriftelijke voorbereiding zijn wij daarop al ingegaan. Zo hebben wij ons kritisch uitgelaten over de inhoud van de het wetsvoorstel. Er ligt een convenant met de energiedistributiesector om het proces met wetgeving af te ronden. De wetgeving zou het reorganisatieproces moeten ondersteunen. Dat geldt nu dus nog maar voor een paar gevallen. De onafhankelijke positie ten opzichte van de lagere overheden wordt benadrukt. Er mogen geen publiekrechtelijke regelingen worden getroffen. Ook komt er een wettelijke vaststelling van de voorzieningsgebieden. In de

schriftelijke voorbereiding kwamen daarnaast ook de verbruikersraden aan de orde. In het licht van het gesloten convenant is het van belang dat het beleid geloofwaardig is voor degenen die vrijwillig tot reorganisatie zijn overgegaan. De distributiesector zelf hecht overigens waarde aan het tempo waarin het convenant wordt uitgevoerd. Al dit soort zaken dienen derhalve op korte termijn te worden gerealiseerd.

Voorzitter! In de schriftelijke voorbereiding hebben wij al enige onvrede over het wetsvoorstel laten doorklinken. Wij hebben de regering de keuze voorgelegd om of de wetgeving te beperken tot dat waartoe het convenant verplicht, of het ontwerp voor een energiedistributiewet meer «body» te geven. Aan het eind van de schriftelijke voorbereiding heeft de regering via een tweede nota van wijziging gepoogd om het laatste te doen. Daarin gaat het over de taakstelling van de bedrijven en de verbruikersraden. Mevrouw Rempt noemde daarnaast zoëven nog een aantal zaken die in dat verband aan de orde zouden moeten worden gesteld. Ik denk dan bijvoorbeeld aan het voorschrijven van de NV-vorm. Laat ik in dit kader nog een aantal zaken aan de orde stellen. Daarbij teken ik direct aan, dat deze opsomming niet uitputtend is.

Allereerst kom ik dan tot de landelijke planning van het benodigd vermogen. Het is duidelijk dat de distributiesector op dit punt mede verantwoordelijkheid moet dragen. Dat kan gemakkelijk in de wet worden geregeld. De regering verwijst naar de in 1994 te verwachten evaluatie van de E-wet. Ik vraag mij af of wij daar wel op moeten wachten. Ik weet uit ervaring dat een dergelijke evaluatie pas laat in dat jaar zal verschijnen. Daarom en ook omdat men ontwikkelingen toch al goed volgt, dring ik aan op tempo. Van belang is de positie van EnergieNed. Uit krant artikelen maak ik op dat de minister zich door Europese regelgeving gedwongen ziet om het verbod voor distributiebedrijven om stroom te importeren, op te heffen. Overigens, de E-wet bevat het desbetreffende artikel nog wel. We behoeven echter niet een jaar te evalueren om tot een dergelijke heldere conclusie te komen. Ook vraag ik de aandacht van de minister

voor door ons in de schriftelijke voorbereiding gestelde vragen over de leveringsplicht. Voor elektriciteit geldt die wel, maar voor gas niet. Veel mensen in het land uiten daarover in brieven hun verwondering. We weten dat hier kosten aan verbonden zijn, maar toch vragen wij hiervoor aandacht. Ook vragen wij aandacht voor activiteiten van de distributiesector op het gebied van installatiewerk, die door de installatiesector als oneerlijke concurrentie worden beschouwd. Mijns inziens is daar veel voor te zeggen. De regering wijst dit van de hand. Op papier wordt hier volgens ons een wat wonderlijke gedachtenwisseling over gevoerd, maar daar ga ik nu niet op in. Ons heeft inmiddels informatie bereikt waaruit blijkt dat de activiteiten van distributiebedrijven een meer dan registrerend karakter hebben. Er blijkt uit dat de honderden miljoenen aan middelen voor het MAP door deze sector zelf worden uitgegeven. Bij de wettelijke grondslag daarvoor zijn volgens mij vraagtekens te stellen. Dit hangt mede samen met de taakomschrijving. Het thans voorliggende wetsvoorstel bevat een duidelijke taakomschrijving, inclusief die op het gebied van energiebesparing. De oneerlijke concurrentie die hiervan blijktbaar het gevolg is, moet echter wel degelijk aan de orde worden gesteld. Ik hoop niet dat dit door een denkpauze van geruime tijd buiten schot blijft. Het lijkt ons goed als de minister deze punten nader toelicht. Met name krijgen wij daarbij graag inzicht in de vraag hoe een en ander op een maatschappelijk verantwoorde wijze wettelijk moet worden geregeld. Dat betreft dan niet alleen de energiedistributiewet. Een wettelijke regeling biedt de mogelijkheid om een aantal zaken vast te leggen die ons als medewetgever beroeren in het totale kader van de energievoorziening.

Voorzitter! Kort wil ik nog even ingaan op de argumenten die de minister aanvoerde voor zijn vraag om een denkpauze. Op zich is er niets tegen om een pauze in te lassen om eens wat dieper na te denken, maar wij verbazen ons erover dat dit niet al is gebeurd tijdens de schriftelijke behandeling van het wetsontwerp, waarin de Kamer aan alle door hem naar voren gebrachte punten aandacht heeft

besteed. Een verzoek om een denkpauze zou begrijpelijk zijn als de, op zichzelf vervelende, conclusie moet worden getrokken dat op het departement over deze zaken nog niet is nagedacht. De minister zegt dat de belangrijkste reden voor dit wetsvoorstel is weggefallen, maar dat staat haaks op het gesloten convenant en actuele wensen in de distributiesector. Daar krijg ik graag een nadere toelichting op. Tot nu toe zijn in dit mondeling overleg volgens mij overigens genoeg punten naar voren gebracht om verder met het wetsvoorstel aan de slag te gaan. Ik ben het met de minister eens dat er sinds de indiening van het wetsvoorstel veel is veranderd, maar dat is allemaal geleidelijk aan gegaan. In de schriftelijke voorbereiding is een aantal van deze veranderingen – denk aan de Europese samenhang en aan opmerkingen van vooral de fractie van de PvdA over planning – ook aan de orde gesteld. Een verzoek van de minister om een denkpauze in te lassen zullen wij zeker respecteren, want je kunt natuurlijk in de Kamer beter debatteren met iemand die goed over de zaak heeft nagedacht en die ook de meest recente ontwikkelingen in beschouwing heeft genomen. Hij zal echter begrijpen dat er aan de zijde van de Kamer enige aarzeling is over de door hem gebruikte argumenten.

De heer **Tommel** (D66): Voorzitter! Laat ik voorop stellen dat wij geen behoefte hadden aan dit mondeling overleg. Wij gingen ervan uit dat het wetsvoorstel zo snel mogelijk zou worden afgehandeld. Ik heb dan ook met enige verbazing zojuist kennis genomen van de opmerkingen van de minister. Zo op het eerste gezicht lijkt hij een zwabberend beleid te voeren. Het ingediende wetsvoorstel heeft een heel lange schriftelijke behandeling achter de rug. Een tijdlang lijkt het zelfs alsof er helemaal nooit meer antwoord op de inbreng van de Kamer komt. Mijn schriftelijke vraag of de minister eigenlijk nog wel aan behandeling ervan hechtte beantwoordde hij bevestigend. Hij gaf daarbij zelfs aan, zorg te zullen dragen voor een snelle schriftelijke afhandeling. Inderdaad wordt daarna op een spoedige plenaire behandeling aangedrongen, maar nu blijkt de minister weer te aarzelen over de

vraag of wel met het wetsvoorstel moet worden doorgegaan. Eerlijk gezegd ben ik daar niet gelukkig mee. De wet was toch primair een stok achter de deur om tot verdere concentratie te komen. Een aantal bedrijven zal zich achteraf wat bekocht voelen als de minister die stok nu achter de deur vandaan haalt, of er een heel andere vorm aan geeft. Dan staat de geloofwaardigheid op het spel. De minister voert nog aan dat veel zaken thans heel snel in een andere vorm verlopen: het energiebeleid verandert snel, er is veel overleg, er wordt nagedacht over andere constructies en ook Europa is in het geding. Als dat echter het argument is om niet verder te gaan, komt die wet er nooit. Dat zal namelijk altijd zo blijven. Ik herinner de minister aan het ongeveer in december verschijnende rapport van wat ik de «club van negen» noem. Dat zal opnieuw aanleiding geven tot heroverwegingen. Als dat moet resulteren in andere wetsvormen, blijven wij continu achter de feiten aanlopen. Dat lijkt mij weinig verstandig en dat moeten we dan ook niet doen.

Het creëren van een gelijkwaardige positie van distributiebeprijven vinden wij een zwaar argument om tot wetgeving te komen. Tot nu toe kunnen deze bedrijven – noch wat het bedrijf zelf betreft, noch wat hun organisatie betreft – bogen op een moderne wet die gelijkwaardig en gelijksoortig is aan de E-wet. Daardoor hebben ze een zwakke positie in het overleg. Juist omdat wij voortdurend de gelijkwaardigheid hebben benadrukt, ontstaat er een probleem als deze distributiewet er – in welke vorm dan ook – niet komt. Inhoudelijk wil ik er overigens wel een aantal opmerkingen over maken, die de minister gezien de schriftelijke voorbereiding overigens niet vreemd voor zullen komen. Wij hebben ons onder andere afgevraagd of de MAP-heffing niet een wettelijke basis moet krijgen. Dat soort kwesties vormt volgens mij echter geen belemmering voor een snelle afhandeling van de wet. Als medewetgever kunnen wij via amendering alles in deze wet inbouwen wat wij noodzakelijk vinden. Dat zullen we dan ook zeker doen.

Kortom, mijn fractie is van mening

dat dit wetsvoorstel zo snel mogelijk moet worden afgehandeld. Fracties die behoefte hebben aan amendering hebben daarvoor straks ruimschoots de gelegenheid. Ze hebben er ook al lang over kunnen nadenken, want het wetsvoorstel staat al heel lang op de agenda van de Kamer. Naar aanleiding van de rapportage die wij in december krijgen en de evaluatie van de E-wet zullen wij moeten bezien hoe een aantal zaken opnieuw vorm moet worden gegeven, maar dat behoeft de behandeling van dit voorstel op dit moment niet in de weg te staan. Ik verzoek de minister dan ook om ons zo snel mogelijk te laten weten dat dit voorstel in deze vorm plenair kan worden behandeld.

Mevrouw Van Rijn-Vellekoop (PvdA): Voorzitter! Evenals mevrouw Boers ben ik verbaasd over het verschil tussen de convocatie voor het plenaire debat en de inleidende opmerkingen van de minister. Deze wet is beloofd in een convenant en daar moet de minister zich aan houden.

Voorzitter! Na een verschrikkelijk lange schriftelijke voorbereiding is het wetsvoorstel klaar voor plenaire behandeling. Inderdaad hebben de fracties van CDA, VVD en de PvdA tijdens die voorbereiding onafhankelijk van elkaar gevraagd of het voorstel zich niet te zeer beperkte tot een vastlegging van hetgeen in het convenant was beloofd en of er niet veel meer «body» aan zou moeten worden gegeven. Na nogal wat aandringen van de zijde Kamer is er via twee nota's van wijziging inderdaad wat meer inhoud aan gegeven. Zo zijn er thans de verbruikersraden in opgenomen; iets waar de Kamer al zo'n tien jaar geleden in een motie van de hand van mevrouw Rempt op aandrang. Ook is de taakstelling erin opgenomen. Voorgesteld wordt om via wettelijke regeling de positie van EnergieNed gelijkwaardiger te maken. Een desbetreffend amendement – en eerlijk gezegd had ik verwacht dat mevrouw Rempt op dit punt het voortouw zou nemen, want zij heeft daar zeer op aangedrongen – kan volgens mij op brede steun in de Kamer rekenen. Nog niet zo lang geleden heb ik de minister schriftelijk gevraagd, uiteen te zetten hoe het mogelijk is dat via joint ventures

– een maas in de E-wet – groot-schalig WKK-vermogen tot stand komt, terwijl de planning van het centrale productievermogen – na overleg met de Kamer – aan goedkeuring door de minister is onderworpen. In dit verband heb ik daarom in de schriftelijke voorbereiding aangedrongen op centrale planning van beide productievermogens. Daarop antwoordde de regering dat kleinschalige WKK-projecten niet bij elkaar kunnen worden opgeteld, maar daar blijkt het niet om te gaan. Dit probleem kan op twee manieren worden opgelost. Er kan voor worden gekozen om via het thans aan de orde zijnde wetsvoorstel het desbetreffende artikel in de E-wet te wijzigen. Het formele probleem dat daardoor ontstaat, kan worden opgelost door aan de naam van dit wetsvoorstel toe te voegen: en een enkele wijziging in de Elektriciteitswet 1989. In het desbetreffende artikel in de E-wet kan dan worden opgenomen dat centrale planning gezamenlijk moet plaatsvinden. Daarmee is dit probleem op een heel slimme manier opgelost. Ook kan ervoor worden gekozen om de evaluatie van de E-wet voor 1 maart 1994 te laten plaatsvinden, zodat we er nog mee uit te voeten kunnen. Ik begrijp ook niet waarom het langer zou moeten duren, want iedereen kan zien wat er gaande is. Je kunt daar wel eindeloos met elkaar over gaan praten, maar evalueren betekent uiteindelijk dat op papier wordt vastgelegd hoe het in elkaar zit. Dit alles behoeft echter niet te betekenen dat we niet verder kunnen met dit wetsvoorstel, dat overigens wel meer «body» kan gebruiken. Daarbij hebben wij als medewetgever de mogelijkheid van amendering. Ik kan mij overigens wel voorstellen dat de minister nog een week of twee de tijd wil hebben voor de voorbereiding van de amendementen of voor het onderbrengen van de nu door de Kamer aangegeven wensen in nota's van wijziging. Met dit laatste zou hij overigens de koninklijke weg bewandelen. Ik kan mij voorstellen dat aan de – overigens ook door mij voorgestane – NV-vorm Europeesrechtelijke aspecten zitten. Ik zou het echter zeer onelegant en ongeloofwaardig vinden als wij na deze schriftelijke voorbereiding – in het begin waarvan

de Kamer al heeft gewezen op de problemen die de minister nu naar voren brengt, waarin het een en ander al is aangescherpt en waarin is aangegeven hoe verdere aanscherping simpel is te verwezenlijken – ineens koudwatervrees kregen. Als wetgever word je volkomen ongeloofwaardig door harde afspraken niet na te komen.

Voorzitter! In onze opstelling speelt nog een ander argument een rol. In de UCV die hierover zo'n twee jaar geleden is gehouden, is gevraagd of de MAP-heffing op de consumentarieven niet een wettelijke basis behoeft. Mijns inziens ligt die wettelijke basis besloten in de in dit wetsvoorstel opgenomen taakomschrijving van distributiebedrijven. In wettelijke termen staat daarin dat zij er zorg voor moeten dragen dat op maatschappelijk verantwoorde wijze met energie wordt omgegaan. Als dit wetsvoorstel niet verder wordt behandeld, is er geen enkele wettelijke basis op grond waarvan deze heffing kan worden verdedigd. Wij zouden het zeer betreuren als het MAP hierdoor in de problemen zou komen.

Voorzitter! Indien hij dat wenst kan de minister wat ons betreft één tot twee weken bedenktijd krijgen. Wij zullen in die tijd nog eens goed nadenken over eventuele amendementen, al vind ik het veel eleganter als de minister zelf met een nota van wijziging komt. Wij zien geen enkele aanleiding om thans met de behandeling van dit wetsvoorstel te stoppen omdat er zoveel ontwikkelingen zijn. Na aanvaarding ervan kunnen wij bij de evaluatie bezien of eventueel wijzigingen moeten worden aangebracht. De wereld staat nu eenmaal niet stil. Als we alles lieten afhangen van de ontwikkelingen in de wereld, zouden we hier nooit wetten kunnen maken. Dan zitten we hier eigenlijk voor niets. Nogmaals, de afspraken die de minister met de sector heeft gemaakt, maken er een erenzaak van om dit wetsvoorstel plenair af te handelen.

De **voorzitter**: Voor de beantwoording van de door de commissie in eerste termijn gemaakte opmerkingen geef ik thans het woord aan de minister.

Minister **Andriessen**: Voorzitter! In

haar betoog raakte mevrouw Van Rijn aan het hart van de zaak. Zij wees erop dat deze wetgeving voortkomt uit een convenant waarin was overeengekomen om de concentratie door middel van wetgeving te bevorderen. Dat gegeven heeft mij zo lang op de ingeslagen weg doen voortgaan, ondanks dat ik het gevoel had dat de zaak me uit de handen gleed. Toen het me op een gegeven moment echter een beetje te veel werd heb ik de convenantspartner gevraagd om in te stemmen met het opschorten van de behandeling van het wetsvoorstel, dat – ondanks het feit dat er een aantal op zichzelf interessante zaken in worden geregeld – in wezen gaat over het afdwingen van een concentratie die eigenlijk al heeft plaatsgevonden. Enige opschorting zou mij ook de gelegenheid geven om die interessante dingen wat systematischer te regelen. Bovendien moet men niet vergeten dat ik ook een mens ben die leert. We kunnen natuurlijk allerlei dingen via amendering proberen te regelen, maar uit ervaring weet ik dat we er dan niet uit komen en dat we vastlopen in lap- en broddelwerk. Dat levert de grootst mogelijke problemen in deze of in de Eerste Kamer op.

Mevrouw **Rempt-Halmmans de Jongh** (VVD): Waar is de minister nu zo bang voor? Het is toch geen lap- en broddelwerk als wij via amendering de taken van de distributiebedrijven wat aanscherpen?

Minister **Andriessen**: Daar doelde ik niet op. Het ging mij om een aantal zaken die ik op het ogenblik niet goed kan regelen omdat de ontwikkelingen zo snel gaan. Denk maar aan de WKK. Ik zou niet weten hoe ik dat moest aanpakken. Die ontwikkeling heeft ons allen ingehaald. Als de commissie dat niet wil inzien, weet ik niet wat ik met mijn bewijsvoering op dit punt aanmoet. Neemt u van mij aan dat dit ontzettend snel is gegaan.

Mevrouw **Boers-Wijnberg** (CDA): Over de ontwikkeling zijn we het eens. In de schriftelijke voorbereiding hebben wij echter al aangegeven hoe daarmee moet worden omgegaan. Dat kan worden opgelost door de medeverantwoordelijkheid van de distributiesector in de wet vast te leggen.

Minister **Andriessen**: Daar blijft het natuurlijk niet bij. Ik wijs ook op de verandering van denken in de energiewereld. Denkt u maar eens aan hetgeen door de «club van negen» naar voren is gebracht. Als ik zie wat er thans in de energiewereld allemaal gaande is, kan ik niet anders dan constateren dat we volstrekt onsystematisch te werk gaan als we de behandeling van dit wetsvoorstel thans voortzetten. Daarom vraag ik bedenktijd om te zoeken naar een systeem waarin de – inmiddels voltooide – concentratie buiten beschouwing kan blijven en andere zaken op de juiste plaats kunnen worden geregeld. Nogmaals, toen we begonnen vormde de concentratie een goed voertuig voor die andere dingen, maar dat valt nu helemaal weg. Doorgaan levert dan volgens mij geen goede wetgeving op. Ik besef dat de Kamer op het gebied van wetgeving nog veel belangrijker is dan ik, maar ik moet daartoe tenslotte de voortzet doen. Ik heb het idee dat ik nu ongelukkig bezig ben.

De **voorzitter**: Het lijkt mij goed voor alle duidelijkheid vast te stellen, dat die ideeën op een eerder moment dan vanmorgen moeten zijn opgekomen. Welke initiatieven heeft het ministerie ontwikkeld om voor die problemen een oplossing te vinden?

Minister **Andriessen**: Dat wilde ik net gaan vertellen, vandaar dat ik uitging van de woorden van mevrouw Van Rijn. Ik heb aldoor met die convenantsverplichting gezeten. Op een gegeven ogenblik werd het mij een beetje te veel. Het was net als met dat strootje dat de last van de kameel te zwaar doet worden en de kameel door z'n knieën doet gaan. Ik ben naar de sector toegegaan en heb gevraagd: Is het eigenlijk wel redelijk, dat ik een stuk wetgeving ga presenteren, waarvan driekwart achterhaald is, en dat ik een aantal dingen, die ik inderdaad moet regelen, bij elkaar sprokkel en ophang aan iets wat niet meer relevant is? De afgevaardigden hebben die onderwerpen ook genoemd. Op die vraag heeft de sector mij op 9 september jl. geantwoord, het mij niet kwalijk te nemen

als ik mij ontslagen acht van de convenantsverplichting. Sindsdien vind ik dat er met een plenaire behandeling moet worden gewacht en dat ik de tijd moet hebben om de stand van zaken te inventariseren en te bekijken of ik hiermee door kan gaan. Daarbij moet ik in acht nemen wat in de schriftelijke behandeling naar voren is gebracht. De vraag is of ik er systematiek in kan brengen en een behoorlijk stuk wetgeving kan realiseren en of ik daarbij rekening kan houden met de andere organisatie en andere opvattingen die op het ogenblik in deze wereld bestaan. Om deze reden – en ik zou zo nog wel twintig andere redenen kunnen aanvoeren, want de veranderingen gaan heel hard in deze sector – vraag ik of het niet verstandig is om even een pauze in te lassen en te proberen de zaken op een rij te zetten.

Mevrouw Rempt-Halmmans de Jongh (VVD): Ik begrijp iets niet. Ik heb van EnergieNed vernomen dat zij graag wilde dat de wet van kracht wordt. Er wordt daar kennelijk met twee tongen gesproken richting minister en ons. Dat geeft op zich zelf te denken.

Ik ben het met de minister eens dat de ontwerp-wet grotendeels is achterhaald omdat de concentratie al vrijwel afgerond is. Het is slordig van een wetgever om zo'n geval een wet door te zetten onder het motto dat het een procedurele wet is. Echter, wat er voor de distributiebedrijven is geregeld is zo lichtvoetig, dat de overheid er nauwelijks grip op kan hebben.

Er zijn dan ook mijns inziens twee mogelijkheden: de minister trekt de ontwerp-wet in of schaaft haar bij. Het is toch niet zo moeilijk om de paar onderwerpen, die vanuit de Kamer op tafel zijn gelegd, te verwoorden en in het wetsvoorstel onder te brengen. Wat mij betreft, wordt het hele stuk over de reorganisatie eruit gehaald, maar ik hoor dat dat niet mag van mijn collega's.

Minister Andriessen: Dat is nu net mijn probleem. Moet ik iets gaan regelen dat achterhaald is? Moet ik straks in de Eerste Kamer zeggen: Ja, het is absoluut niet relevant meer, maar dat moest er van de Tweede Kamer in blijven staan?

Ik ben steeds doorgeslagen omdat

ik mij gebonden voelde aan een afspraak. Maar als de andere partij bij die afspraak zegt er begrip voor te hebben dat het wordt geschrapt, omdat er ook in die wereld van alles is veranderd, dan mag ik toch wel nadenken over wat ik moet gaan doen?

Mevrouw Rempt-Halmmans de Jongh (VVD): Desalniettemin denk ik dat er een paar punten zijn, die op korte termijn moeten worden geregeld, zoals de veiligheid en de kwestie van de – ook door de collega's in den brede uitgemeten – om zich heen grijpende oneerlijke concurrentie door deze nutsbedrijven ten detrimente van mensen in de markt. Daar moet iets tegen worden gedaan. Als u daar niet van overtuigd bent, zal ik u de brieven geven die wij daarover hebben ontvangen. Er kunnen dus echt wel een paar dingen gebeuren. Of u moet deze zaken regelen in de E-wet. Niemand die u tegenhoudt.

Minister Andriessen: De E-wet moet ik evalueren. De oneerlijke concurrentie is inderdaad een punt, maar dat kan ik niet zo maar even regelen! Daaraan zitten allerlei wettelijke en juridische consequenties vast.

Mevrouw Boers-Wijnberg (CDA): Ik wil even terugkomen op het convenant dat door de minister is genoemd als reden waarom hij steeds maar door is gegaan met de wetgeving, die uiteindelijk nu niet meer nodig zou zijn.

Wij – ik denk tenminste dat dit ook voor mijn collega's geldt – hebben gesproken met EnergieNed om na te gaan wat de opstelling van de sector in het totaal is. Duidelijk kwam naar voren dat een aantal punten op korte termijn moet worden geregeld. Als de minister van elk punt zegt, dat het moeilijk te regelen is en dat de ontwikkelingen wat dat betreft zo ingewikkeld zijn, dan komen wij niet veel verder.

Hoe zou het komen dat die ontwikkelingen zo snel gaan? Heeft dat iets te maken met het ontbreken van een helder wettelijk kader?

De voorzitter: Ik wil nu even ingrijpen. Ik vind het prima dat iedereen in eerste termijn heeft gezegd hoe hij erover dacht en ik

vind het ook prima dat er wordt geïnterrumpeerd, maar de minister moet ook gelegenheid hebben om de vragen te beantwoorden die in eerste termijn zijn gesteld. Er zijn nu weer allerlei nieuwe vragen gesteld. Dat ligt misschien ook enigszins aan zijn beantwoording, maar ik vraag hem nu de vragen te beantwoorden in de volgorde waarin ze zijn gesteld. Daarna kunnen de leden het zeggen als er punten zijn die hen niet bevallen. Dan kunnen wij bekijken hoe wij verder gaan. Ik wil voorkomen dat wij aan het eind van de rit geen duidelijke conclusies kunnen trekken.

Minister Andriessen: Ik wil wel eerst nog iets afmaken. Ik heb de brief van EnergieNed hier en wil die graag aan de Kamer ter beschikking stellen. In die brief staat onder meer:

Het vorenstaande laat onverlet dat het hoofdbestuur enig begrip kan opbrengen voor uw twijfel. Wij menen een keuze over het staken c.q. opschorten van de parlementaire behandeling van de Wet energiedistributie aan u te moeten overlaten. Als de terugtrekking van het wetsontwerp gepaard zou gaan met de mededeling dat de relevante punten uit het ontwerp op korte termijn zullen worden opgenomen in de Elektriciteitswet beschouwen wij die terugtrekking niet als een inbreuk op het in 1988 gesloten convenant.

Voorzitter! De laatste zinsnede vormt voor mij de sleutel in dezen. Ik wil niet zeggen dat daarmee wederzijds alle verplichtingen vervallen zijn, maar ik stel wel vast dat er bij de andere partij begrip bestaat. Ik heb mij vanaf de indiening van het wetsvoorstel gebonden gevoeld aan het convenant. Ik heb voortdurend gedacht: Ik moet het doen, maar het wordt een heel vreemde wet.

Voorzitter! Ik kom nu tot de afzonderlijke vragen. Ik zie geen aanleiding voor de regering om de NV-vorm verplicht voor te schrijven. Dat de grote meerderheid de NV-vorm heeft gekozen, is een feitelijke constatering en niet zozeer een argument. Ik heb geen aanleiding voor de veronderstelling dat een andere vorm niet geschikt zou kunnen zijn.

Er is gezegd, dat er niets over de taakuitvoering wordt vermeld. De moeilijkheid is dat ik ook niet precies weet wat de taakuitvoering op dit

moment precies is. Dat is een van de dingen waarop ik mij goed moet bezinnen. Op dat terrein is van alles bij voortdurend in beweging. Daarbij speelt niet alleen Europa een rol, maar ook en vooral de binnenlandse situatie. In dit verband is van belang de door mevrouw Van Rijn genoemde kwestie van de MAP-heffing. Ik moet mij geweldig inspannen voor energiebesparing en vind dat dan ook een noodzakelijk artikel. Ik moet er nog over nadenken hoe ik dat precies moet formuleren en waarin. Het moet in ieder geval niet in een (ontwerp-)wet die voor driekwart gaat over concentratie en daarom niet meer relevant is.

Op grond van de gedachtenwisseling met de Kamer meen ik dat wij het praktisch eens zijn over de verbruikersraad en dat die gemakkelijk onder te brengen is.

Mede in het kader van de energiebesparing, het gebruiken van energiezuinige toestellen en alles wat daarmee samenhangt, zijn de energiebedrijven hard aan het werk gegaan, wat ik bijzonder toejuich, maar in hun ijver zijn zij wellicht hier en daar te ver gegaan en over de grenzen van hun normale terrein heengeschoten. Ik bezin mij op de vraag hoe dat moet worden geregeld. Mevrouw Rempt heeft dus gelijk dat er problemen zijn, maar ik kan dit punt echt niet in een paar dagen of weken regelen. Daarbij speelt ook een rol dat ik er om ons doel te halen nog een schepje bovenop wil doen wat de energiebesparing betreft. De druk wordt groter inzake de heffing en bij het introduceren van energiezuinige toestellen enzovoorts. En als ik een regeling maak, moet die behoorlijk tijdstaand zijn. Ik zie niet precies hoe ik dat allemaal kan doen.

Mevrouw Rempt kwam daarna tot een heldere keuze: de minister trekt de ontwerp-wet in (wat zij geen ramp vindt) of spijkt de wet bij. Zij vertaalt hiermee exact wat ik in wezen wil. Ik heb inderdaad de keuze tussen het intrekken en het, uiteraard op redelijk korte termijn, aanpassen van het wetsvoorstel. Ik ben vrij zeker over het deel betreffende de concentratie. Dat zou ik er helemaal uit willen halen. Daartoe voel ik mij ook gerechtigd na de brief van EnergieNed. Ik zou verder willen bekijken of ik de overige dingen goed kan rangschikken en daaraan

andere dingen kan toevoegen en of ik dan een goede wet krijg. Wij studeren hard op de kwestie van de warmte-krachtkoppeling. Het is niet niks als er ineens vermogens van 400 tot 500 MW bij komen. Wij zijn er op zich wel blij mee, maar als er aparte adviseurs nodig zijn voor de kwestie centraal/decentraal, dan kan dat niet zo maar even in een wetsartikeltje worden geregeld.

Ik heb enkele kamerleden al verteld dat ik bezig ben met een adviesronde met McKinsey. De energiewereld is zo gecompliceerd geworden dat een behoorlijk advies echt nodig is. De sector zelf wil het ook. Ik hoorde mevrouw Rempt vragen: Alweer? Men kan mij er in het algemeen niet van beschuldigen dat ik besluiteloos ben. Deze ontwikkeling gaat zo hard, dat zo'n advies nodig is om de zaak goed te kunnen beoordelen. Mevrouw Rempt weet dat het beraad van die negen wijze mensen maanden heeft geduurd. Ik kan niet onmiddellijk aan de gang met de punten die dat beraad heeft opgeleverd.

Mevrouw Rempt-Halmmans de Jongh (VVD): Die mensen deden dat toch als privé persoon?

Minister Andriessen: Zij waren natuurlijk in zekere mate voor de sector aan het werk.

Voorzitter! Ik heb op dit ogenblik een probleem met de afgevaardigden. Als zij zich niet realiseren wat er allemaal in die sector in beweging is, dan praat ik vanuit een heel andere wetenschap dan zij. Dan moeten wij bijpraten, waarvoor ik overigens graag ter beschikking sta.

De voorzitter: Ik vond het terecht dat u een aantal opmerkingen vooraf heeft gemaakt om aan te geven langs welke lijn u hier vanmorgen wilt discussiëren, maar wij kunnen natuurlijk niet halverwege de discussie verschil van mening krijgen over de feitelijk informatie die voorligt. In dat verband zou het beter zijn geweest, als wij van te voren op de hoogte waren gesteld van de lijn die u in gedachten heeft en van de problemen waar u tegenop loopt. Wij lopen nu de kans dat wij er met elkaar niet uit komen en dat zou ik jammer vinden. Hier kan de conclusie ter tafel komen, dat de behandeling van dit wetsontwerp op

feitelijke gronden enige vertraging kan ondervinden of dat het helemaal niet meer aan de orde moet komen, maar de discussie mag niet leiden tot een verschil van mening op basis van verschil in informatie van beide partijen. Daarvoor moeten wij een oplossing zien te vinden. Ook al zou het wetsvoorstel volgende week plenair worden behandeld, dan mag het nog niet zo zijn dat dit deel van uw bijdrage hier vanmorgen onbesproken blijft. Hoe wilt u dat oplossen?

Minister Andriessen: Voorzitter! Ik kan het niet helemaal oplossen, want het gaat nu eenmaal snel in deze sector. Ik kan er niets aan doen. Ik weet ook nog niet wat het overleg in de EG oplevert. Ik wil het liefst afwachten totdat ik weet wat daar de lijn wordt.

Mevrouw Van Rijn-Vellekoop (PvdA): In de memorie van antwoord heeft u in reactie op kamerbrede vragen over de ontwikkelingen in Europa gesteld, dat u dit wetsontwerp niet wilde belasten met ontwikkelingen in Europa, omdat die blijven doorgaan en er dan dus nooit wetgeving tot stand zou kunnen worden gebracht. Dat heeft u min of meer letterlijk gesteld en daar gingen wij mee akkoord.

Minister Andriessen: Nu vergeet u even de vergelijking van de kameel met al die strootjes. Europa is ook zo'n strootje. Je kunt wel zeggen «Ik ga door, want ik heb een afspraak», maar nu zijn er te veel strootjes.

Voorzitter! Ik ben graag bereid om een nette inventaris te maken van de problemen waar ik mee zit. Ik ben ook bereid om de Kamer te beloven dat ik binnen enkele weken zal zeggen wat ik doe. Of ik trek het wetsvoorstel terug of ik ga de zaken netjes bij elkaar vegen. In het laatste geval zal ik de Kamer zeggen: Ik zie de mogelijkheid voor een wet die zus en zo in elkaar steekt en waarin die en die dingen zijn opgenomen. Dan kunnen wij dat wetsvoorstel afhandelen.

De voorzitter: Aan de vraag wat u zou willen doen, moet iets anders vooraf gaan, namelijk de feitelijke informatie waarop u op dit moment uw positie baseert en waarover de leden van de commissie kennelijk

niet of onvoldoende beschikken om er een oordeel over te kunnen vellen.

Minister **Andriessen**: Dat is niet het probleem.

Mevrouw **Van Rijn-Vellekoop** (PvdA): Wij weten precies wat er aan de hand is.

De **voorzitter**: Als iedereen beschikt over de feitelijke informatie, dan kunnen wij het nu over de orde hebben. Als de minister nu eerst zegt wat hij wil en de leden van de commissie dat daarna ook doen, dan kunnen wij bepalen wat er verder gebeurt.

Minister **Andriessen**: Ik vraag nu om uitstel van behandeling en beloof dat ik over enkele weken een inventarisatie over zal leggen van de problemen. Eigenlijk zijn wij het er wel over eens wat die problemen zijn. Ik zal daarbij aangeven waar ik bepaalde punten wil onderbrengen. Dan zullen wij daarna betrekkelijk snel kunnen voortgaan met wetgeving. Het is echter ook mogelijk dat het mij te veel wordt, dat ik het niet voor elkaar krijg en dan liever het wetsontwerp intrek. Wij kunnen daar dan over discussiëren.

De **voorzitter**: Het is nu aan de commissie om zich uit te spreken over het verzoek van de minister om enkele weken tijd teneinde een aantal initiatieven te ontplooiën in de richting van de Kamer.

Mevrouw **Boers-Wijnberg** (CDA): Ik vind dat wij dan ook de feitelijke beantwoording van de gestelde vragen nu achterwege kunnen laten. Immers, in wezen zijn die vragen al schriftelijk beantwoord en zou een nader antwoord neerkomen op een herhaling van de opmerkingen van de minister dat de ontwikkelingen zo snel gaan en dat het een ingewikkelde zaak is. Ik denk dat er dan beter een antwoord kan komen aan de hand van een concrete inventaris met een nota van wijzigingen op dit wetsvoorstel.

Mevrouw **Van Rijn-Vellekoop** (PvdA): Naar aanleiding van onze discussie kan de minister mijns inziens niet om zo'n lange termijn vragen. Het is wel zijn eigen verant-

woordelijkheid en de Kamer heeft er zich bij neer te leggen, maar mijn invalshoek is dat het wetsvoorstel wel op zeer korte termijn kan worden behandeld, voorzien van een inventarisatie van de problemen en van een nota van wijzigingen. De minister wil de problemen nog eens voor zich zelf op een rijtje zetten. Ik denk dat wij die allemaal kennen. Wij hebben ze in alle schriftelijke bijdragen genoemd. Als ze op een rijtje worden gezet met daarbij de mogelijke oplossingen in deze wet, dan vind ik het goed om twee of drie weken te wachten, maar als het alleen om een inventarisatie van de problemen gaat, zeg ik: Wij zitten hier niet als woordvoerders die nog nooit aan de problemen hebben gesnuffeld. Ik proef daarin een kwalificatie van de woordvoerders die niet op haar plaats is. Wij weten heel goed wat er aan de hand is.

De **voorzitter**: Dit soort discussies moet hier ook helemaal niet plaatsvinden. Ieder heeft z'n eigen verantwoordelijkheid. De minister doet een beroep op zijn verantwoordelijkheid en de leden van deze Kamer kunnen een beroep doen op hun verantwoordelijkheid. Het heeft geen zin elkaar dingen te verwijten die niet gezegd zijn.

Minister **Andriessen**: Mijn voorstel is niet goed overgekomen.

Mevrouw **Boers-Wijnberg** (CDA): De voorzitter heeft een voorstel van orde gedaan en daar hebben wij op gereageerd.

Mevrouw **Rempt-Halmmans de Jongh** (VVD): Duidelijk is dat de VVD geen behoefte heeft aan dit wetsvoorstel. De VVD heeft wel behoefte aan een klein geconcentreerd wetje waarin de taken van de distributiebedrijven enzovoorts keurig uiteen worden gezet. U kunt een paar van die dingen uit dit wetsvoorstel overnemen. Dat hoeft geen probleem op te leveren en daarvoor hoeft u niet naar de Raad van State, want die heeft een paar van deze dingen al bekeken. Deze dingen vallen volstrekt binnen het kader van een dergelijke wet waarvan de Raad van State ook niet wakker zal liggen. U hoeft daar dus echt niet naartoe. U kunt een zodanige nota van wijzigingen maken

dat u de reorganisatievoorschriften uit het wetsvoorstel haalt en de andere dingen erin brengt. U kunt er zo echt een distributiewet van maken.

Voorzitter! Ik vind niet dat wij behoeven te wachten totdat de minister eindelijk uitgedacht is over McKinsey. Wat heeft McKinsey hiermee te maken? Waarom kan een departement nooit eens zelf denken? Daar zitten allemaal ambtenaren die de zaak van haver tot gort kennen en precies weten wat er aan de hand is. En dan is kennelijk McKinsey nodig om eindelijk over een jaar een ontwerp-wet te kunnen krijgen die misschien weer drie jaar te laat is. Dat kan toch helemaal niet!

De **voorzitter**: Ik constateer dat tenminste twee vertegenwoordigers van de Kamer zeggen: Minister, als u enige tijd wilt hebben, dan moet dat uitmonden in een nota van wijzigingen waarin u duidelijk aangeeft wat u inhoudelijk met deze (ontwerp)wet wilt. Mevrouw Rempt voegde daaraan toe dat zij geen behoefte heeft aan een dergelijke wet, maar dat kan te zijner tijd ter sprake worden gebracht in het politieke debat. Wij hebben het tenslotte nog niet gehad over de kwaliteit van de eventuele wijzigingen.

Het gaat er nu om of de minister wil reageren op de vraag vanuit de commissie of hij de door hem gewenste ruimte kan vertalen in een bruikbaar stuk dat bij de eventuele behandeling een rol kan spelen.

Minister **Andriessen**: Ik blijf bij mijn gedachte. Ik doe van tweeën een: of ik haal de hele concentratie-artikel uit het wetsvoorstel en maak er een wet van die op een distributiewet lijkt, waarbij ik al te moeilijke problemen maar laat voor wat ze zijn, of ik trek het wetsvoorstel in. En ik vind dat ik het recht heb om het laatste te doen als ik vind dat dat nodig is.

Ik heb een paar weken nodig om een keuze tussen die twee mogelijkheden te maken. Als ik voor de eerste mogelijkheid kies, heb ik iets meer tijd nodig om de dingen op een rijtje te zetten. Sommige artikelen horen meer thuis in de toekomstige gewijzigde Energiewet en een aantal andere dingen kunnen inderdaad bij elkaar in een wetsvoorstel. Het wordt

dan een heel eenvoudig klein ontwerp-wetje. Daar hoef ik niet zo lang over te doen.

Mevrouw Van Rijn-Vellekoop (PvdA): Ik begrijp de invalshoek van de minister, maar ik wil graag weten waarom hij het concentratiedeel uit het wetsvoorstel wil halen. Dat is mij absoluut niet duidelijk. Het kan toch geen kwaad dat het erin staat? Het is toch een honorering van de afspraak met de sector? Ik hecht er wel niet zoveel gewicht aan – het is een bevestiging van de bestaande toestand – maar ik vraag mij af waarom dat eruit moet worden gehaald, terwijl daarmee toch de convenantensfeer in de wet wordt bevestigd.

Bovendien is de brief die wij van EnergieNed hebben gekregen van 30 september, terwijl die van de minister van 9 september was. In onze brief wordt juist om de wet gevraagd.

In het wetsvoorstel staat dat er een plan gemaakt moet worden, dat de minister dat moet goedkeuren en dergelijke. Om nu bij voorbaat te zeggen dat dit het grootste knelpunt in de wet is... Ik heb steeds begrepen dat dit het simpelste stuk van de wetgeving is en dat juist de andere punten moeilijk zijn. En die andere punten willen wij er wel graag in hebben.

De voorzitter: Er zijn twee brieven van EnergieNed waar kennelijk enig licht tussen zit: de brief van 9 september aan de minister en de brief van 30 september aan de Kamer. Ik denk dat EnergieNed er geen bezwaar tegen zal hebben, wanneer de brief aan de minister ook aan de Kamer ter beschikking wordt gesteld en de brief aan de Kamer ook aan de minister wordt voorgelegd. Ik denk dat dit wel eens een rol zou kunnen spelen als wij tot de conclusie komen dat er enig uitstel van de verdere procedure moet worden afgesproken.

Mevrouw Boers-Wijnberg (CDA): De minister heeft een passage geciteerd uit de brief van EnergieNed en daarbij de nadruk op een aantal punten gelegd en niet op een aantal andere punten. Het ging om een aantal relevante kwesties die toch bij wet geregeld zouden moeten worden. In onze schriftelijke bijdrage

hebben wij op een gegeven moment gesteld: Dan moet alleen maar die concentratie worden geregeld vanwege het convenant. De minister wil nu helemaal niets regelen op het gebied van de concentratie. Het is van belang dat de relevante punten van EnergieNed goed in de wet komen. Dat is de hoofdzaak van die brief. De minister heeft erin gelezen dat hij zich niet meer zo op het convenant hoefde te baseren en dat hij van deze loden last bevrijd werd, maar de in de brief genoemde relevante punten die bij wet moeten worden geregeld horen voor mij thuis in de nota van wijzigingen die mogelijk over een paar weken komt.

De voorzitter: Of de relevante punten van EnergieNed ook de relevante punten zijn die de Kamer wettelijk vastgelegd wil zien, zullen wij kunnen vaststellen bij vergelijking van de brieven.

De minister vraagt een paar weken de tijd om voor zich zelf een keuze te maken uit de voorliggende alternatieven: wijziging dan wel intrekking van de ontwerp-wet. Daarover moet niet te lang worden gedaan, omdat er duidelijkheid nodig is. Wij moeten, als wij het ermee eens zijn dat voor het eerste wordt gekozen, met elkaar afspreken hoe lang hij daarvoor mag claimen. Immers, het proces waarmee wij bezig zijn moet niet stil blijven liggen, maar tot een conclusie leiden.

Minister Andriessen: Ik heb al gezegd dat de Kamer binnen enkele weken beargumenteerd het antwoord krijgt op de vraag of ik het wetsvoorstel intrek dan wel met een distributiewet kom.

De voorzitter: Ik zou graag zien dat die duidelijkheid voor 1 november wordt geschapen om geen problemen te veroorzaken als de procedure op gang moet blijven. Indien niet wordt gekozen voor intrekking, komt vervolgens de vraag aan de orde hoe nadere invulling zal worden gegeven aan wat hier vanmorgen is besproken.

Mevrouw Van Rijn-Vellekoop (PvdA): Bij de Kamer leeft de wens dan een en ander via een nota van wijzigingen te regelen, omdat het anders erg lang gaat duren.

De voorzitter: Voor die nota van wijzigingen is ook tijd nodig. Als er teveel tijd wordt vrijgemaakt voor die principiële keuze en er niet voor intrekking wordt gekozen, ontstaan er problemen bij de praktische invulling van de gedane keuze vanwege het kerstreces en alles wat daarna komt. Als wordt geprobeerd de intensieve discussie ten departemente over de principiële keuze in een beperkte tijd te doen geschieden, dan blijft er meer tijd over voor die nadere invulling.

Minister Andriessen: De principiële keuze zal ik in de eerste dagen van november bekend maken, maar ik kan niet beloven dat ik die eventuele nadere invulling voor het kerstreces afgerond heb. **Mevrouw Van Rijn** formuleert het anders dan de anderen. Ik ga dan wel een distributiewet maken waarin enigermate logisch bij elkaar staat wat in zo'n distributiewet thuishoort. Dat is niet alleen maar een nota van wijzigingen waarbij het hele stuk over de concentratie eruit wordt geschrapt. Wij moeten ons realiseren dat dit wetsontwerp voor driekwart over concentratie gaat en daar wil ik het niet meer over hebben, omdat dat niet meer nodig is.

Mevrouw Van Rijn-Vellekoop (PvdA): Voorzitter! Ik begrijp dat de minister dan kiest voor een nieuwe ontwerp-wet, die de hele procedure inclusief Raad van State moet doorlopen.

Minister Andriessen: Nee, dat niet.

Mevrouw Van Rijn-Vellekoop (PvdA): Als dat wel de keus was, zouden er mijns inziens vele knelpunten blijven liggen. Mijn grootste zorg is de MAP-heffing. Ik vind dat die zaak op de een of andere manier juridisch dicht moet worden getimmerd, omdat wij er anders problemen mee krijgen.

Minister Andriessen: Dat is nu een van mijn knelpunten. U heeft gelijk wat die MAP-heffing betreft, maar ik denk niet dat ik daarbij om de Raad van State heen kan, want de heffing zelf staat niet in het wetsvoorstel.

Mevrouw Rempt-Halmans de Jongh (VVD): In het eindverslag is ook van mijn kant gesteld: u kunt

niet zo maar heffen. Daarop heeft u in het nota naar aanleiding van het eindverslag gesteld: Dat zit er eigenlijk al in. Als dat zo is, begrijp ik niet dat u het er niet expliciet in zou kunnen zetten.

Minister Andriessen: De Raad van State heeft zich nooit gebogen over een echte wettelijke regeling van de heffing. Wat er op dit stuk in het wetsvoorstel zit, zou ik kunnen overnemen en dan hoef ik er niet mee naar de Raad van State, maar ik moet nog uitzoeken of dat voldoende is.

Mevrouw Van Rijn-Vellekoop (PvdA): Dat heeft u wel steeds geantwoord op alle vragen daarover.

Minister Andriessen: Er zijn een paar van die uit te zoeken dingen en daarvoor heb ik meer tijd nodig dan een paar weken.

De voorzitter: Als u daarover een advies van de Raad van State wilt, kunt u dat adviesproces toch al op gang brengen in de periode waarin u nog een principiële beslissing moet nemen over hoe u verder wilt?

Minister Andriessen: Zo werkt het niet in Den Haag.

Mevrouw Rempt-Halman de Jongh (VVD): Over stroperigheid gesproken!

Minister Andriessen: Daar heb ik mee te maken.

De voorzitter: De minister stelt dus voor, hem toe te staan in de week van 1 november aan de Kamer mee te delen wat zijn principiële uitgangspunt is ten aanzien van de verdere afwikkeling van dit proces. Dat kan leiden tot een distributiewet waarin hij een wat andere invalshoek wil kiezen dan tot nu toe het geval is geweest. Dat kan ook leiden tot intrekking van het wetsvoorstel en dan is er een tijd niets.

De vraag is of dat voor de commissie acceptabel is. Er is dan een tijdpad waardoor iedereen enigszins onder druk staat.

De minister zei zojuist «Zo werkt het niet in Den Haag». Daar heeft hij gelijk in, maar er zijn ook honderden voorbeelden van dat het nodig kan zijn eens te proberen iemand op

gang te krijgen. Het is de moeite waard om zoiets uit te proberen. Ik denk dat het niet onverstandig zou zijn om over dat ene punt al in deze periode enig overleg te voeren met de Raad van State. Dat hoeft niet in de eerste week van november te zijn afgerond. Het moet in ieder geval mogelijk zijn om te vragen hoe lang de Raad van State voor een advies hierover nodig denkt te hebben.

Hoe wij na 3 november verder gaan, kan pas worden bepaald op het moment dat de minister zijn principiële keuze heeft gemaakt.

Ik zou de minister willen adviseren om, indien men binnen het ministerie al voor 3 november tot een keuze kan komen, dit zo snel mogelijk te melden om daarover met de commissie te spreken. Voorkomen moet worden dat de tijd die wij nodig hebben wordt gemaximaliseerd. Wij moeten zoveel mogelijk tijd houden voor wat daarna moet gebeuren. Begin volgend jaar hebben wij immers ook nog allerlei andere dingen te doen.

Minister Andriessen: Ik kan echt niet beloven dat ik in het geval dat ik voor de tweede mogelijkheid kies voor 24 december klaar ben.

De voorzitter: Laat ons eerst 3 november afwachten. Het enige wat ik nu wil bereiken is dat de zaak op een reële en verstandige manier wordt afgewikkeld en dat een overbodige vertraging wordt voorkomen.

Ik stel daarom voor de minister tot 3 november de gelegenheid te geven ons mede te delen welke principiële keuze hij heeft gemaakt. Daarna zullen wij in een procedurevergaarderij moeten bepalen hoe wij verder willen procederen. Het lijkt mij verstandig dat er onmiddellijk daarna een overleg met de minister wordt gevoerd over de gezamenlijke aanpak, afhankelijk van de keuze die hij heeft gedaan. Er ligt dan een concreet stuk, dat wat duidelijker is dan de gedachtenwisseling van vandaag.

Naar mij blijkt, kan de commissie daarmee akkoord gaan. De vragen die vandaag zijn gesteld, zullen mogelijk nog eens terugkomen als wij precies weten waaraan wij toe zijn. Een aantal vragen is ook al in een wat ander verband beantwoord. De discussie over het wetsvoorstel

wordt dus opgeschort tot een nader te bepalen moment.

Ik wil de minister niet alleen hartelijk dank zeggen voor zijn bijdrage, maar wens hem en de hem begeleidend ambtenaren ook veel succes in de komende weken.

Sluiting 12.30 uur.